

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	5
Grenelle	7
FILIT	21
Soweto	30
Margallah	38
Gaudeamus	47
Cerșuiala	63
Sarajevo	80
Nisa	93
Casablanca	104
Marrakech	114
Plaiul Foii	127
Timișoara	139
Groapa de Aur	152
Închiloțarea în Almatî	167
Frumoasa de pe Șui	175
A Doua Zi după Sâmbătă	182
Evropeiski Soyuz	188
Gară pentru trei	195

Leopardul din Taşkent	201
Molenbeek	208
De la Ohaba la Herculane	228
Kelty Gunnison.	245
Şahada	295
O chestiune de onoare.	304
Dollar Point	309

Mihai Buzea

Recrutorii

TOMAR

POLIROM
2019

Gheo râde și dă fum.

— Ajungem și la Timișoara. Dar cum ajungem? Cu vagonul de dormit! Cușetă, de-aia cu două paturi suprapuse. Dar în cușetă nu eram cu vreun masterand d-ăla, nu, domnule, eram cu șefa ONG-ului, una nurlie tare, cu care mă culcasem de câteva ori și tare bine mai fusese, dar acum ea era logodită c-un șmecher de Primăverii și eu aveam o prietenă cu care mă certam întruna, ne certam ca chiorii, deși locuiam împreună, sau poate tocmai de-aia...

Gheo râde și sugă din țigara lui de fier.

— Și numai bine că pleacă trenul din gară, că oengista îmi întinde telefonul ei: „Vezi că te caută domnișoara. Și e nervoasă!”, zice și chicotește aiurea. Eu ce să fac? Răspund, vorbesc. Ea, că de ce am fugit de-acasă ca un laș? Păi, cum altcumva să fug de-acasă, dacă-ți spuneam cu cine merg la Timișoara, iar nu dormeau vecinii toată noaptea de câtă gălăgie făceai! Și nu e dreptul meu să fac gălăgie? zice ea. Este, cum să nu fie, zic, așa cum e și dreptul meu să fug de-acasă! Proști americanii! Între drepturile fundamentale ale omului trebuia să fie și dreptul fugitului de-acasă, pe lângă viață, libertate, proprietate și căutarea fericirii! Lasă că vezi tu ce fericire ți-oi da eu când te-ntorci, zice, bine! Și asta încă nu-i nimic...

— Mai e? râde el și face colaci.

— Doar oleacă. Ajungem în Timișoara, ne ducem la Continental, că acolo era cazarea, urcăm – și ce să vezi?

— Ce să văd?

— Pat matrimonial în cameră!

Gheo se încovoie și tușește.

— Dacă-ți zic că am dormit o săptămână cu oengista aia fierbinte-n pat și nu m-am atins de ea?! Și era drum bătut! Dar m-am ambiționat, că nasul, nasul îmi spunea c-ar fi vrut să mă rog de ea, ca să mă pedepsească pentru trecut, și cum n-aveam chef să mă rog, m-am pus în copite

și n-am trecut de jumătatea patului. O săptămână, Gheo! Adică, mă rog; cinci nopți, cum ar veni.

— Hai, mai las-o! Te crezi Thomas Malory?

— Ce Malory? A, da... vorbesc serios! E-adevărată! Trăită, nu ouată!

— Nu te cred!

— Îți dau numărul ei! Sun-o, că nu-i moartă! Te cheamă Gheo sau Toma?

— Bine, te cred, e bine așa? Și-n nopțile alea ai clocit ideea?

— A, nu. N-are nicio treabă! Ideea am clocit-o după ce s-a terminat proiectul, când tot stăteam și mă-ntrebam: ce n-a mers? Unde-am greșit? Și asta cred că mă roade și acum. Vreau să reiau proiectul, dar pe cont propriu, cu un scop clar în minte, cu clase de a XI-a în loc de din-alea de gimnaziu, fără oengiste, fără paturi matrimoniale și fără midnight demons.

— Vrei să-ți calci pe urme, ca vulpile...

— Ca lupul cel viclean, cum spune fiică-mea. E înnebunită de fericire când fraierul și-o ia la sfârșit, în *Cei trei purceluși*.

— Și-a mea la fel. Sau când arde de viu în groapa Mamei Capre.

— E-xact! M-ajută cu „Bartók Béla“?

— Încerc. Nu promit nimic.

— Așa. Stai, că mai am. Referitor la cartea asta de acum: am mers prin Sarajevo, prin Casablanca și Marrakech, am în plan și Asia Centrală, dar altceva vreau să spun: Timișoara a fost capitală de pașalâc otoman, corect?

— Da. Cam un secol jumătate, poate ceva mai mult.

— Așa știu și eu. A fost în Dar as-Salam, cum zic ei. Mult, puțin, dar a fost. Aici vine întrebarea: a lăsat vreo urmă?

— Cine?

— Apartenența la Dar as-Salam, la Casa Păcii.

— Urmă? Nu. Nu știu să fi rămas vreo urmă. În Radna și-n Lipova ar mai fi niște bazaruri, zice-se. Daniel Vighi s-ar putea să știe mai multe, te pun în legătură cu el, dacă vrei. Aici, ca și la mine, în Oravița... nu. Nimic.

— Chiar nimic-nimic?

Gheo suflă, gânditor, o coloană albăstruie spre tavanul înalt.

— Undeva în Piața Libertății mai este o plăcuță... o placă scrisă cu caractere arabe. Dar nu știu ce scrie pe ea. Închipuie-ți că nu cunosc araba!

Rădem amândoi. El, sincer.

— În mentalitate, ceva, vreo urmă cât de mică?

— Nu. Nu știu eu, în orice caz.

— Uite... în București am avut odată o dispută cu un cunoscut. El susținea că părul de pe corp trebuie neapărat înlăturat, că e o dovadă de „sălbăticie“.

— Și nu e? Ce, ție-ți plac gagicile „stufoase“?

— Aia-i, că el vorbea despre bărbați. Mai precis: susținea că orice bărbat are datoria să-și înlăture părul de pe corp, pubian, subaxilar, care-o fi, pentru că așa este „civilizat“. Eu îi ziceam e-asta-i pentru poponari.

— Păi, chiar este.

— Pe urmă am pus lucrurile cap la cap. El se trăgea de undeva din Teleorman și oamenii de-acolo au stat vreo cinci sute de ani în Dar as-Salam, cum ar veni.

— Așa, și?

— Păi, și. Am citit cărți. Cică în islam asta-i regula. Ești obligat – subliniez „obligat“ – și să-ți cultivi cu mare grijă părul facial, dar și să-l defrișezi p-ăla corporal, fără milă și fără discuție. De aia te-am întrebat!

— A. Aha. Acum înțeleg. Nu. N-am auzit de-o astfel de mentalitate pe aici prin Banat. Niciodată. Nu știu, poate o fi și n-am auzit eu, dar mă-ndoiesc!

— Am înțeles. Bun, o iau așa cum mi-o spui tu; dac-o mai veni Vighi cu vreo nuanțare, atunci nuanțez și eu. Dacă nu, nu.

— Eu zic că-i mai bine să tei de bun ce-ți spune el decât ce-ți spun eu.

— Ba, pardon, Gheo! Cine a scris *Disco Titanic*, tu sau Vighi?

Râde, stânjenit, și scoate două furoare pe nări.

— Dar văd că ți-o plăcut tare.

— Plăcut?! Nu e vorba de plăcut! Mi-a dat brânci! M-a-mpins în față! A fost șutul meu în cur, a fost Câmpia mea Catalaunică!

— De ce?

— Lasă că știi tu de ce.

— Eu știu, dar tu cum de știi?

— Eu știu să citesc, Gheo.

N-am apucat să mai vorbim nici preț de-un minut, că-n birou au izbucnit copiii, cu pumnișorii plini de ursuleți gumați, iar în urma lor, mămicile. Se agitau să le scoată din gură ursuleții pe care-i îndesaseră acolo, în urma unui soi de concurs, pare-se: ele se luaseră cu vorba și cei mici devalizaseră toată punga de ursuleți, iar în disperarea lor – să nu le fie luați ursuleții înapoi – își umflaseră obrajii întocmai ca hârciogii toamna. Mie nu mi se părea o tragedie să-nghită ursuleți de-ăia, am deschis chiar pliscul pentru a-mi exprima părerea, dar am primit o privire nimicitoare și l-am închis la loc.

Domnul Francisc Adam era deja la poartă, noi ieșiserăm cu toții-n curte, ne mai complimentam de plecare, când fiică-mii i-a dat prin minte să facă câțiva pași, ca să se joace cu pisica. Dar pisicile nu-s animale domestice. N-au fost niciodată cu adevărat domesticite, doar se prefac foarte bine, dacă le convine. Când cea mică a depășit semidistanța, pisica s-a lipit cu burta de pământ, doar atât,

s-a lipit cu burta de pământ; a fost destul. Fetița a-nceput să țipe îngrozitor, sfâșietor, cu groaza din voce pe care i-o știu din coșmarurile nocturne. Am luat-o-n brațe și s-a liniștit încet-încet, suspinând din când în când, iar în cele din urmă a fost în stare să-și scoată fețișoara din umărul meu și să arunce priviri cercetătoare prin curte, în căutarea dușmancei; n-a mai zărit-o, am ieșit din curte, am putut-o duce la taxi, am plecat în cele din urmă (Gheo și soția lui ieșiseră și ei la drum, cu copiii-n brațe, înveliți în niște pături, că erau răciți). Ne-am luat rămas-bun cu drag. Gheo n-a văzut pisica. El n-a țipat deloc.

Am găsit foarte greu plăcuța din Piața Libertății (n-am găsit-o, de fapt: am sunat, nevasta lui Gheo m-a îndrumat pas cu pas, la telefon, până am fost practic în fața ei. Nici atunci n-am dibuit-o imediat, că e la nivelul genunchilor):

ناخ... ناطلس نامز رد ه غلق انب خيرات
١٠٥٣

Asta ziceau caracterele arabe. Ce era să fac? L-am sunat pe Nea Toma, el e spirt la treburi de-astea. A dat fix două telefoane, mari și late, apoi m-a sunat înapoi să-mi spună că mă rezolvase, și într-adevăr: am făcut poze cu telefonul, le-am trimis pe WhatsApp, în două ore am avut transliterarea, iar după încă un sfert de oră, traducerea (specialista ar fi descifrat-o mai repede, dar nu era nici în arabă, nici în turcă, ci în persană – sau „farsi“, cum e-acum la modă să i se spună –, iar primele litere dintr-un nume propriu erau indescifrabile). Scrie așa:

tārīh-e banā'-e qal'e dar zamān-e soltān-e ...hān, 1053

Adică pe românește: „Istoria construcției citadelei (fortăreței) datează din timpul sultanului ...han, 1053“ (după

Hegira, adică 1674, după socoteala noastră). Am stat, m-am gândit oleacă: în anul ăla era pe tron Mehmet al IV-lea, căruia nu-i ardea de guvernare, avea alte bășini în cap pe lângă că n-avea personalitate, iar numele lui nu se termină nicidecum în „han“. Deci n-avea cine altcineva să fie „sultanul“ din inscripție în afară de maică-sa, pe nume Turhan (se potrivește), care domnea de facto ca Valide Sultan (adică „Mama Sultanului“, cum am zice pe românește). M-a bufnit râsul. Sândeale, Sândeale... nu era nevoie să-ți plângi atâta de milă, băiatule. Uite, au mai fost și alții.

Seara am ieșit la plimbare prin Piața Unirii. Ne-am întâlnit iar cu Amar și Cătălina, copiii s-au jucat pe iarbă, eu am făcut o tură. M-am oprit locului. Aveam un șoc: piața era plină de oameni, de flori, de porumbei, de copii, de fete frumoase, încadrată de clădiri vechi, armonioase, în culori pastelate, de terase pline ochi de oameni bine hrăniți, bine îmbrăcați, bine spălați, mulțumiți de viețile lor, așteptând cu încredere și fără frică următoarea zi. Nu era teamă în acea sâmbătă în Piața Unirii din Timișoara, nu era foame, nu era sete, nu era frig, nu era murdărie, nu era duhoare, nu era durere. Era bine. Strada Alba Iulia era acoperită de umbrele colorate, nu umbrele de jucărie, nu, umbrele adevărate, sute și sute de umbrele, efectul era foarte frumos. Frumusețe, da. Bani.

Resacul, ăsta era resacul. Exact așa trebuia să arate resacul, îl vedeam acum, îl vedeam cu ochii mei, nu era nicio greșală. Cineva îmi pregătise un imens decor de teatru, de o perfecțiune fără cusur. Căutam o greșală, dar n-o găseam. Doamne, tu ai făcut asta doar ca să-mi scriu cu cartea? Tu îl vei omorî pe toți oamenii aceștia doar ca să am eu dreptate?!

Pe urmă mi-am amintit ce-mi spusese soția lui Gheo: „Păi, sigur că oamenii din comerț sunt nesuferiți aici, în Timișoara! Orașul s-a îmbogățit fantastic, terenurile agricole